

ΑΓΓΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ Α. BLAIR LEES

Η ΠΡΩΤΗ ΚΑΙ ΣΤΕΡΝΗ ΤΟΥ ΑΓΑΠΗ

Μαζεμένοι, μιά βραδεία, στο σπίτι του Μπράυς πέντε-έξη γεροντοπαλληκάρια, πίναμε παγωμένο κρασί, καπνίζαμε και συζητούσαμε—γιατί τι άλλο;—για τις γυναίκες!...

Έξαφνα, επάνω στη συζήτηση, πετάχθηκε ο Μπράυς κι είπε μ' έντονη φωνή:

—Τόση ώρα σάς άκούω νά μιλάτε μέ άσέβεια για τόν έρωτα... Δέν είμαι της γνώμης σας... Έγω μονάχα τόν φλέρτ της γυναίκας άπεχθάνομαι... Γυναίκα που φλερτάρει μ' έναν άνδρα, που παίζει μέ τήν καρδιά του μονάχα για τόν κέφι της, είναι ίσως καλή για όλα... Ναι, για όλα: Άπ' τή λησποδοσία έως τόν νόνο!...

—Κι' αν παρεξηούμε έμεις τόν εύγενικό ένδιαφέρον μιάς γυναίκας για έναν άνδρα;... είπα τότε έγω. Άν τόν ένδιαφέρον της για τά αίσθήματά του, για τή ζωή του και για τίς ιδέες του γενικά, τόν παρεξηούμε και τόν ονομάζουμε «φλέρτ», φταίει τάχα σ' αυτό ή άνυποψη εκείνη γυναίκα;... Άκούστε μιά ιστορία για νά δήτε αν έγω δίκιο σέ όλα λέω.

Κι' άφου άναφα ένα πούρο, άρχισα τή διήγησί μου:

—Πρό χρόνον, όταν ήμουν ακόμα άνθυπολοχαγός, ύπηρετούσα στίς Ίνδιες, στό άπομονωμένο φρούριο Γιουσουλπούρ. Φρούραρχός μας ήταν ό γεροταγματάρχης Γκάρδενερ, ένας γκρινιάρης μέ μεγαλόψυχο άξιωματικό, ό όποιος είχε στίς διαταγές του μιά φρουρά άπό διακόσιους επάνω-κάτω ίθαγενείς και πέντε αξιωματικούς μαζί μέ μένα...

...Κάποτε, ένας άπ' τούς συναδέλφους μας αξιωματικούς, ό ύπολοχαγός Τζάκ Ρήθς, πήρε τρίμηνο άδεια για τήν Άγγλία, κι' όταν τελείωσε ή άδεια του και ξαναγύρισε στό φρούριο, ήταν πέσις παντρεμένος!... Μά τί έχεις, Μπράυς;... Γιατί έσπασες τόν ποτήρι σου;...

Πραγματικά, κι' έγω κι' ή άλλη συντροφία, γυρίσαμε άπό τόν κεφάλι πρός τόν οικόδεσπόη, ό όποιος είχε σπασίσει τόν ποτήρι του. Είδαμε τότε πώς τόν πρόσωπό του ήταν κατάχλωμο. Άνησυχήσαμε, μέ εκείνος έσπευσε νά μάς πη,

—Δέν είναι τίποτα, φίλοι μου. Μιά παροδική ζάλη... Όταν πίνω και καπνίζω συγχρόνως, τόν παθαίνω αυτό... Νά, μου πέρασε κιάλας... Έξακολούθησε τή διήγησί σου; σέ παρακαλώ, λοχαγέ Βάις... Είναι ένδιαφέρουσα!...

Κι' έγω κι' οι άλλοι δέν δώσαμε μεγαλειότερη προσοχή σ' αυτό τόν άσήμαντο γεγονός κ' έξακολούθησα τή διήγησί μου:

—...Έλεγα λοιπόν, ότι ό ύπολοχαγός Τζάκ Ρήθς είχε και τή γυναίκα του μαζί του, όταν γύρισε άπ' τήν τρίμηνη άδεια του... Η νύμφη ήταν μιά νέα γυναίκα όπεροχής, άσούγκριτη καλλονή... Τό γαλήνιο κ' έκφραστικό πρόσωπό της, τόν τέλειο στόμα της και τά σαγηνευτικά φωτεινά μάτια της σέ άνάγκαζαν νά τή θαυμάζης έκστατικός και μέ μιά κατάνυξι σχεδόν θρησκευτική.

...Τήν είχαμε διαρκώς στή συντροφία μας, γιατί στό φρούριο δέν ύπρχε καμιά άλλη γυναίκα της τάξεως και τής μορφώσεώς της... Έμεις οι άλλοι αξιωματικοί είμαστε όλοι άνύπαντροι και μόνο και-

μιά δεκαπενταριά ίθαγενείς στρατιώται είχαν τίς γυναίκες των και τά παιδιά των στό φρούριο, μαζί των... Η κυρία Ρήθς δέν ήξερε τήν γλώσσα των γυναικών εκείνων—άμορφώτων άλλωστε κι' άλλων άπ' τίς στερσεις ύπάρξεων—κι' έτσι τήν έφραμε πάντα μαζί μας, και στό έστιατόριο και στό καπνιστήριο και στό κινητήριο μας, έξω άπ' τόν φρούριο...

...Όλοι μας είμαστε γοητευμένοι μέ τή σπανία αυτή γυναίκα Πάντα σεμνή, πάντα ήρεμη κι' άτάραχη, άλλοτε οσθαρή κι' άλλοτε χαμογελαστή, φαινόταν σαν νά μήν είχε καθόλου συναισθησι της αθερίας καλλονής της... Άλάτρευε τόν άνδρα της, μιλούσε φιλικά μαζί μας για όλα τά ζητήματα, προσπαθούσε πάντα νά πλουτίση τήν μεγάλη άλλωστε μόρφωσι της και ποτέ δέν άκούσαμε άπ' τόν ύπερόχο στόμα της λόγια έπιτόλαια ή γέλια φιλάρεσκα!

...Όστόσο, ένθ ήταν ή χαρά όλων των άγροίκων άνδρων της φρουράς, ένθ ήταν ή λατρεία των μικρών παιδιών και των ίθαγενών γυναικών για τήν άπειρη καλωσύνη της ψυχής της, κι' ένθ ήταν άντικείμενο εύλαθείας κι' ύπερτάτης εκτιμήσεως για μάς τούς άλλους, ώστόσο ένας άπό μάς δέν τήν χώνευει!...

...Ναι, μήν παραξενεύεστε... Ένας άπό μάς δέν τήν χώνευε καθόλου, κι' αυτός ήταν ό πιο γυναικός κι' ό πιο σεβαστός άπ' όλους: Ήταν ό ίδιος ό φρούραρχός μας, ό γεροταγματάρχης Γκάρδενερ!...

...Αυτό τόν κατάλαβα καθαρά μιά ήμέρα, που θρισκόμουν μέ τόν φρούραρχο σέ μιά έπαλει τού φρουρίου... Γοητευμένος άκόμη άπό μιά προηγούμενη συζήτησί μου μέ τήν κυρία Ρήθς, είπα στόν γεροταγματάρχη: «Άληθινός θησαυρός κι' άνακούφισις για μάς, κύριε Φρούραρχε, αυτή ή γυναίκα... Τόσους μήνες θρισκεται στήν έρημιά μέ τόσους άνδρες, κι' όμως ποτέ δέν έβριζε τήν παραμικρή φιλάρεσκια. Ξέρει νά προκαλή τόν σεβασμό μας μέ μιά ματιά, μέ μιά λιγύλογη φράσι, μ' ένα κίνημα άπλό τού γερίου της!...»

...Ό φρούραρχος τότε μέ κτύπαξε παράξενα κι' είπε: «Έγω τήν μισώ αυτή τή γυναίκα, γιατί μολγει άναστατάσει τή φρουρά... Γιατί είναι φιλάρεσκη μέ τόν δικό της τρόπο, διαφορετικό άπ' των άλλων γυναικών θέσεια, μά που δυστυχώς καταλήγει στό ίδιο άποτέλεσμα... Μπορεί, νεαρό μου, μιά τόσο ώραια γυναίκα νά ταραχή έναν άνδρα θραυσία, έστω και χωρίς νά φλερτάρει μαζί του... Μπορεί θέσεια ή κυρία Ρήθς νά μήν έπιπτερί έλαφρότητες στους άλλους και νά μή τούς προκαλή μέ τήν φιλάρεσκη διαγωγή της... Μάς άκούει όμως εύνοικά επί ώρες δλόκληρες, όταν τίς μιλούμε για τίς νοσταλγίες μας, για τίς φιλοδοξίες μας, για τά όνειρά μας και για κά-

θε εύγενικό συναισθημα που έχουμε... Τά όυράνια μάτια της τότε μάς γαίδεουν μέ τήν ελκικουή συμπαθεια, ή όποια γενιέται στήν ψυχή της καθώς μάς άκούει... Η καρδιά των φλογερών νέων φουντώνει άπ' τά ένθαρρυντικά ή παρηγορητικά λόγια της, που θγαίνουν μάλιστα άπό τόσο δροσερά χείλη... Κι' όταν άργότερα κανέναν άμωλο της δείξει μέ μιά φλόαρη ματιά πόσο ή ψυχή του άναστατώνεται στή θωρία της, τότε εκείνη, μέ μιά παγερή αξιοπρέπεια

ΑΓΝΩΣΤΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

τόν θγαίνει απ' την πλάτη του και... τον σκοτώνει ή θικω, αν εντωμεταξύ έκεινος δεν σκοτωθ' ή με το ίδιο το πιστόλι του...
...Τα λόγια αυτά του φρουράρχου, φίλοι μου, με τάρσανθα θεά!... 'Αναγνώριζα την αλήθεια τους κι' αντιλαμβάνομουν για πρώτη φορά, ότι ή άθωα ώστόσο κι' άυπόπτη εκείνη γυναίκα άποτελούσε έναν κίνδυνο τρωμερο μέσα στο φρούριο μας... Χωρίς την παρακική πρόθεση να φλερτάρη μαζί μας, έκανε ώστόσο άουαίσθητα ένα άλλο είδους «φλέρτ», πιο επικίνδυνο άκόμη, γιατί κρυβόταν κάτω απ' την άθωότητά της και την άλλη πρόθεσι της ν' άνακουφίξη και να παρηγορή!

...Είχα πειά πεισθή, ότι κι' έγω κι' οι άλλοι νεαροί συνάδελφοι μου είμαστε βαρέλια με δυναμίτιδα-έτοιμα να έκραγούμε με την παρακική ματιά της ύπεροχης εκείνης γοήσης-όταν έξεραγγή εντωμεταξύ ή μεγάλη επανάστασις τών ίθαγενών 'Ινδών...

...Επί τρείς μήνες μās πολιορκώσε στο φρούριο ό έξαγριώμενος όχλος... Καμιά βοήθεια δεν περιμέναμε από πουθεν, γιατί και τó γειτονικά φρούρια μας θριακόντουσαν κι' αύτα στην ίδια κρίσιμη θέσι...

...Ποτέ μου δεν θά ξεχώσω τις φρικιαστικές σκηνές της καθημερινής σφαγής και τού θανάτου, κατά τó διάστημα αυτό τών τριών μηνών... Κι' αν έμεις οι άνδρες κάναμε θάματα ήρωισμού κι' άντοχης, ή κυρία Ρήθε στάθηκε για όλους μιá άνυπέρθλητη νωσοκόμος... Τό ύπερφυσικό θάρρος της άνάμεσα στις σφαίρες και τις όθίδες κι' ή ύπερκόσμια γαλήνη, με την όποία έκλεινε τά μάτια τών νεκρών κι' έδνε τις σπαραγμένους ασόκες ή ζέπλενε τις φοικτές πληγές μās είχε κάνει όλους να νοιώθουμε νι' αυτήν ίερω άφοσίωσι και λατρεία!

...Τό μοιραίο τέλος για όλους μας ήταν κοντά... Είγαμε άπομείνει πειά στο φρούριο τρεις άειωασιτικοί, ή κυρία Ρήθε και πέντε ίθαγενείς στρατιώτες... Όλοι οι άλλοι είχαν θροισθή απ' τις σφαίρες κι' απ' τις στερήσεις... Έσφαζα, ένα μεσημέρι-τά άλησούνητο εκείνο μεσημέρι, τó πιο άνατογιαστικό μεσημέρι της ζωής μου!-ένώ είμαστε ιαζευμένοι όλοι μας σ' ένα ύπνειο τού φουριού, έτοιμοι να πουλήσουμε άκριβή τή ζωή μας στον λυσασπιένο όγλο, σάηκε στο κατώφλι της πότας ή κυρία Ρήθε...

...Χλωμή σαν τόν θάνατο, με μιá άπαίσια γαλήνη άπλωμένη στη μοσθή της, είπε ήρεμα στον ταγματάρχο Γκάοδενερ:

-Κύριε φρούραγοε αυτή τή στιγμή έκλεισα τά μάτια τού συζύγου μου... Μιά σφαίρα τοξόσασε τó κοσάιο κι' έτσι δεν ύπρεσε ν' άδειάση τó πιστόλι του σε μένα, όπως μου είνε ύποσχεθή... Μπορώ τώρα να θασίζωια σε σάς:

...Ό φουράραγοε άνασκήκισσε άνατογιαζόντας και της άπαύτησε:

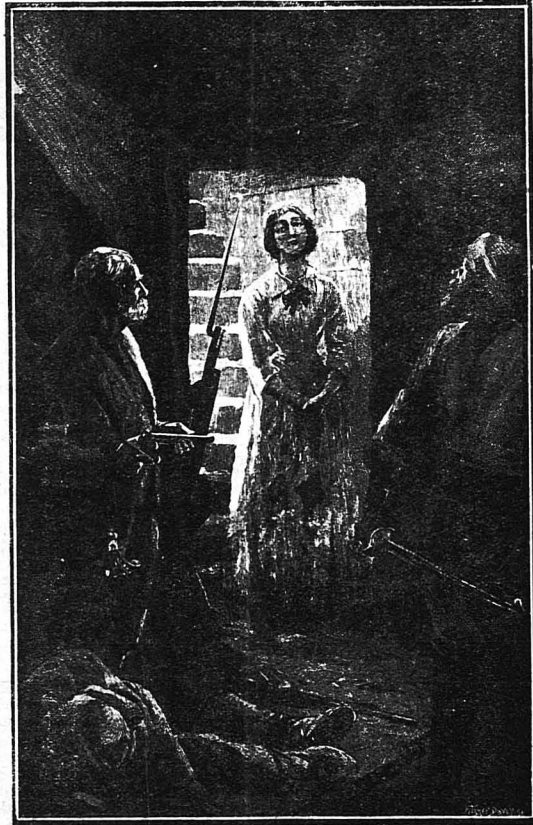
-Κυρία μου, ή ευγνωμοσύνη μου κι' ή έκτιμωσι μου για σάς είνε άπειρη... 'Η θυσίε σας κι' ή ύπρεσιε σας στο φτωχό αυτό φρούριο ύπέρηξαν υπεράνθρωπες... Κάποτε σας άδίκησα... Μη ζητήτε λεπτομέρειες... Άρκεσθήτε στην έκφρασι της πιο θερμής λύπης μου και στην ύπόσχεσι μου, ότι μιá απ' τις σφαίρες τού πιστολιού μου θά είνε δική σας!...

...'Η κυρία Ρήθε θέλησε να ζαναγορίση κοντά στον νεκρό άνδρα της, μα έξαφνα ένας θάρυος βαμονισμένος άντηγχο... Μ' ένα βαρέλι πυριτίδος οι ίθαγενείς είχαν πινάει στον άερα τή σιδερένια πόρτα τού ύπογειου κι' ή κραυγές των άκουγόντουσαν τώρα όλοκάθαρα στη σκάλα...

...'Η κ. Ρήθε ζαναγύρισε τότε στη θέσι της, στάθηκε άκίνητη και ρίχνοντας ένα θλέμμα ύπεράτης έγκαρτερήσεως στον ταργαμένο φρουράρχο, ψιθύρισε ήπλά:

-Ταγματάρχοε μου, είμαι έτοιμη!...

...Ό φουράραγοε σκούπισε με τó μανίκι του δυό δάκρυα, τά όποια δεν τόν άφιναν να σημάξουν κι' έπειτα σκούισε ψηλά με γέρι σταθερό, τó πιστόλι του, σημάξοντάς τήν κ. Ρήθε... Ένας πυροβολισμός άντηγχοε κι' ή άσύγκριτη εκείνη γυναίκα έσφαιρίσθηκε κάτω νεκρή... Έγώ έβγαλα μιá φωνή φρίκης κ' έχασα

Φάνηκε στο κατώφλι της πόρτας ή κ. Ρήθε...

- 'Αβάσταχο πούναι κακό, τής πεπεράς ή γκρίνια!
- 'Αβάσταχο πούναι κακό τó 'γειά σας κ' ήρβα.
- 'Αβάσταχο πολύ κακό τó φρότωμα τού ζένου.
- 'Αβρακος θρακι έβαλε, σε κάθε πόρτα τάλυνε.
- 'Αγάλι-άγάλι πήγαυε, αν θέλης να προφτάσης.
- 'Αγάλι-άγάλι πάγουρα και θάρθη κολοκάιρι, και θά συρ-θούνε τά νερά και θά θρεθής στην ζέρη.
- 'Αγάπασε τούς ζωντανούς κι' άστα τά μνημόσυνα!
- 'Αγάπασε γλυκά-γλυκά και φίλιε με γιομάτα, μα σύντας είμαι μ' άλλουσους, μη με θωρής στά μάτια.
- 'Αγάπα τά παιδιά σου, και μνή τά χαϊδέυης.
- 'Αγάπη πούνα κ' έχασα απ' την άνεμοαλιά μου, πρώτη μου άγάπη, αγάπη μου, δεύτερη σκοτεινά μου.
- 'Αγάπρε ό κακόμοιρος τήν παληροκαμοίρα, τήν αγανή, μονόκλονη και τήν παληροσά-νίδα.

- 'Αγαπώ, αδελφέ μου, νά-γης, κάλλια νάχο παρά νάχης.
- 'Αγαπώ θά π' αγαπάω κι' όχι παίζω και γελάω.
- 'Αγαπώ, κυρά, να κλ... μα νά μνή τó παρακάνης.
- 'Αγέρας και γυναίκα δεν κλειδώνονται.
- 'Αγέρας νά φυσά και ά-λέσματα όσα θέλεις.
- 'Αγιάσαν οι μαγαροκλέ-φτες και πουλούν σκουρολε-πίδες.
- 'Αγιάσαν τά νερά, π'αν' τά παγανά.
- 'Αγιος πού δεν θαυμα-τουργεί, λιθάρι δεν τού καίνε.
- 'Αγιος πού δεν θαυμα-τουργεί, βοσολογία δεν έχει.
- 'Αγιε Νικόλα, θόθηα με, σήκα και σό, Νικόλα μου!
- 'Αγκάθι τού κολοκαριού, μαροόλι τού χειμώνα.
- 'Αγκαστρολογιούνται ή σκύλες, άντεροκομός τού λύ-κου.
- 'Αγκοπή μου όρμηψέ με, πώς να τουλουπιάσω ρόκα.
- 'Αγουρα ή άγουρέλικα, πάντα φαρμακολληδια.
- 'Αγρια πουλιά στούς κά-μτους, όσο θέλεις όσο και πάρτα.
- 'Αν δέ θρέξη, άς ψυχάλι-ση, πάντα κάτι θά βροσίση.
- 'Αν δεν γιομίση τó σασκί, πώς θά ν' τó πής γιομάτο!
- 'Αν δεν τόπες και αν δεν τόπα, πώς εγίνη θούκοιο!
- 'Αν δεν τάλεγες, κομπάρ-ε, δεν τά λέγαν και στη ρούγα.
- 'Αν δεν τάλεγες, γυναίκα, δεν τά ζεραν' οι γειτόνοι.
- 'Αν δεν τó πη ό παπάς, πούδς θές να τó πιστέψη!
- τίς αισθήσεις μου...

Λίγες στιγμές σιωπής άκολούθησαν, γιατί όλοι, κι' έγω μαζί, σκουίζοντας τον ιδρώτα μου, κυττάζαμε με άπορία τόν οικοδε-πότη πουκλαιγε σαν-μαρο παιδί: Μάε λυγμούς κατόπιν μουρ-μούρισε:

- Και πώς σώθηκε, λοχαγέ Βαίσις... Γιατί όλοι σκοτώθηκαν κεί μέσα, όπως μάθαμε απ' τις έφημεριδες...
- Μ' έσασε ή λιποθυμία μου, άποκρίθηκε. Οι ίθαγενείς πού ώρμησαν εντωμεταξύ κάτω, έσφαζαν τούς δυό-τρείς ζωντανούς, έφτυσαν περιφρονητικά τά πτώματα, κι' έφταναν... 'Όταν συνήλ-θηα, θρέθηκα σ' ένα φορείο νωσοκόμων, γιατί άργότερα και πολύ άργά, δυ σ τ υ χ ω σ, μάς ήρθαν ένασούσεις... 'Ε-σού όμως γιατί συγκινήθηκες έτσι... Γιατί κλαίς;...
- Ό Μπράυς έβγαλε τότε ένα μενταγιόν, τó πέταξε στο τρα-πέζι κι' είπε:
- Μονάχα αυτή τή γυναίκα αγάπησε στον κόσμο, μα κέρβισε τήν καρδιά της ό ύπολογαγός Ρήθε... 'Από τότε μένω και θά μένω μόνον με την άνάμνησι της...
- Στό μενταγιόν είδαμε κατάληκτοι όλοι, τήν αιθερία ώμορ-φιά της ήρωίδος τού φουριού!